

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

28 februari 2005

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van mevrouw Marleen Vanderpoorten en de heer Marc van den Abeelen –
betreffende de financiering en de controle op de plannen van de lokale besturen**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De bijzondere wet van 13 juli 2001 maakt Vlaanderen bevoegd voor het toezicht op het bestuur van de gemeenten en de provincies. Sinds 1 januari 2002 is die regionalisering een feit. Ook aanverwante wetgevingen werden overgedragen, waaronder de financiële aspecten van de gemeenten.

In lijn met het Vlaamse regeerakkoord erkent de Vlaamse Regering de lokale besturen als partners in het realiseren van een resultaatgerichte en toegankelijke dienstverlening aan burgers en ondernemingen. De Vlaamse Regering geeft hen hiertoe ruimte en autonomie en zorgt voor een correcte financiering.

Om de hen toegewezen middelen op de meest efficiënte manier in te zetten, moeten lokale besturen over voldoende autonomie kunnen beschikken. Responsabilisering van de lokale besturen staat hierbij voorop. Het systeem dat daarbij kan gehanteerd worden, conform het kerntakendebat, besloten met het bestuursakkoord van 25 april 2003, is het systeem van enveloppenfinanciering.

Enveloppenfinanciering respecteert de gemeentelijke autonomie binnen bepaalde regielijnen van de Vlaamse overheid. Voor de resultaatsoverblijfsel die een gemeentebestuur aangaat met de Vlaamse overheid, conform de decretale eisen, geeft de Vlaamse overheid subsidies. De enveloppenfinanciering gekoppeld aan een beleids-overeenkomst is allesbehalve een blanco cheque voor de gemeenten, het is integendeel een instrument dat responsabiliseert. Enveloppenfinanciering benadrukt de horizontale aansturing door het lokale bestuur en maakt een inclusief lokaal beleid mogelijk. Tevens kan het een aanzet en aansporing zijn tot intergemeentelijke samenwerking in het kader van bepaalde gemeentegrens-overschrijdende investeringen.

Hieraan gekoppeld kan worden opgemerkt dat de controle op de beleids-overeenkomst tussen de Vlaamse overheid en het lokale bestuur heden ten dage nog te vaak een controle van de plannen is. De beoordeling van de beleidsplannen op basis van louter formele vereisten is achterhaald. Middelen en doel worden hier verward. Te vaak wordt

het plan een doel op zich, terwijl het een middel zou moeten zijn voor een professionalisering van de beleidsvoering. De decreetgever ging er in het verleden vanuit dat een goed planningsproces en goede procedures, automatisch leiden tot kwaliteit in de beleidskeuzes. De perceptie bij de lokale besturen is echter veeleer: “We moeten een plan schrijven voor Brussel” terwijl dit moet zijn “Een plan voor de eigen gemeenschap”.

Een professionele en integrale planning binnen de lokale besturen is een belangrijke randvoorwaarde voor de ontwikkeling van een lokaal beleid. Momenteel wordt een dergelijke planning echter in de weg gestaan door een te grote diversiteit op het vlak van planningsverplichtingen en door een te formalistische benadering van de controle op de beleidsplannen. In het kader van de vermindering van de planlast, de vereenvoudiging van de procedures en de meer zinvolle invulling van de beleids-overeenkomsten, kan gepleit worden voor de ombuiging van de plannencontrole naar een doelstellingencontrole.

De Vlaamse Regering heeft zich geëngageerd om een goed partnerschap met de lokale besturen te realiseren en, ter uitvoering van het kerntakendebat, een beduidend grotere autonomie aan de lokale besturen toe te kennen.

Met deze resolutie willen we hierop inspelen.

Marleen VANDERPOORTEN

Marc VAN DEN ABELEN

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

– gelet op:

- 1° het Memorandum gemeentelijke vrijetijdsbeleid cultuur en erfgoed, sport, jeugd en toerisme, opgesteld door de VVSG op 18 juni 2004;
- 2° het decreet van 19 maart 2004 houdende instemming met het Europees Handvest inzake lokale autonomie, ondertekend in Straatsburg op 15 oktober 1985;
- 3° het Bestuursakkoord van 25 april 2003 dat werd gesloten tussen het Vlaamse, het provinciale en het lokale bestuursniveau;
- 4° de gemeentelijke autonomie;
- 5° het subsidiariteitsprincipe en het principe van behoorlijk bestuur;
- 6° de bespreking in de Commissie van de beleidsnota Binnenlands Bestuur 2004-2009 op 23 november 2004;

– overwegende dat:

- 1° bij decreet van 5 juli 2002 de verschillende gemeentelijke fondsen, zoals het oude gemeentefonds, het investeringsfonds en het waarborggedeelte van het Sociaal Impulsfonds (SIF), geïntegreerd werden tot een nieuw gemeentefonds, met als doelstelling beleidsruimte te creëren en de gemeenten zelf te laten beslissen over de besteding van de middelen;
- 2° niet enkel het bepalen van de lokale beleidsaccenten maar ook de middelenverdeling ervan tot de lokale besluitvorming behoort;
- 3° deze verdeling niet op een willekeurige wijze moet gebeuren, maar op basis van een beleidsovereenkomst, waar de lokale verkozen vertegenwoordigers verantwoordelijkheid voor dragen;
- 4° enveloppenfinanciering de gemeentelijke autonomie respecteert binnen bepaalde richtlijnen van de Vlaamse overheid;

5° de financiering via specifieke projecten en subsidies, met behulp van convenants, vaak leidt tot perverse effecten;

6° projectsubsidies de middelen versnipperen terwijl enveloppen stabiliteit genereren voor het uitvoeren van het gemeentelijk beleid en gemakkelijker aanleiding zullen geven tot intergemeentelijke samenwerking voor bepaalde investeringen;

7° de samenwerking op lokaal vlak tussen cultuur, jeugd, toerisme, sociaal beleid, enzovoort, en de realisatie van een inclusief beleid door de verdeelde middelen vaak wordt tegengewerkt;

8° de administratieve rompslomp van de sectorale subsidiëring door de Vlaamse overheid vaak niet in verhouding staat met de subsidiestroom;

9° de plannencontrole verworpen is tot een te formalistische oefening, die voor lokale besturen echter zeer tijdsintensief is;

– vraagt de Vlaamse Regering:

1° de integratie van de verschillende sectorale subsidiëringen in een algehele meerjarige enveloppenfinanciering, waarmee de autonomie van de lokale besturen wordt gemaximaliseerd en intergemeentelijke samenwerking in het kader van gemeentegrensoverschrijdende investeringen wordt vergemakkelijkt;

2° daarbij initiatieven te nemen om de informatie-, controle- en rapporteringsverplichtingen voor de lokale besturen maximaal te vereenvoudigen en te verminderen; in de eerste plaats door de parallelle controle- en rapporteringsstructuren in het kader van het sectoraal beleid door te lichten, en verder door een evolutie te bewerkstelligen van een controle van de plannen naar een controle van de doelstellingen.

Marleen VANDERPOORTEN

Marc VAN DEN ABELEN
